Uždaroji **akcinė bendrovė „Šakių šilumos tinklai"**

Bendrovės kodas 17409393 Gimnazijos g. 22/2 Šakiai

PATVIRTINTA
Šakių rajono savivaldybės tarybos
2013 m. balandžio d. sprendimu Nr.

METINIS PRANEŠIMAS

2012 m.

1. Įmonės veiklos apibūdinimas

UAB „Šakių šilumos tinklai", kaip savarankiška įmonė savo veiklą pradėjo nuo 2001 m. sausio 1 d. reorganizuojant Lietuvos energiją. Pagrindinė įmonės veikla – garo tiekimas ir oro kondicionavimas. Greta pagrindinės veiklos, įmonė dar tiekia Šakių mieste esantiems daugiabučiams namams karštą vandenį, vykdo šiluminių punktų priežiūrą ir eksploataciją.

Pagrindinė įmonės veikla ūkiškai tariant – tiekti daugiabučiams namams, įstaigoms, organizacijoms, esančioms Šakių ir Gelgaudiškio miestuose bei vienam namui Lekėčiuose ir 3 namams Griškabūdžio g. Šakių m. , šilumą bei karštą vandenį. Per ataskaitinius metus bendrovė pagamino 25606 MWh šiluminės energijos, pardavė vartotojams 21404 MWh šilumos (83,6%), iš jų gyventojams – 15621 MWh (73,0 %), įmonėms bei organizacijoms – 5783 MWh (27,0 %). Per metus techniniai nuostoliai sudarė 4017 MWh arba 15,7 %, kurie lyginant su 2011 metais padidėjo 0,8 %. Tuo tarpu nors Gelgaudiškio padalinyje šilumos nuostoliai per ataskaitinį laikotarpį padidėjo 0,7% ,tačiau jie sudarė tik 6,9 %. Tai vienas iš geriausių rodiklių tarp respublikos šilumos tiekėjų , kuris parodo, kad pakeitus Šakių mieste visas šilumines trasas poliuretanu izoliuotais vamzdžiais, šilumos nuostolius būtų galima dar sumažinti apie 8 %. Skaičiuojant praėjusių metų kainomis, techniniai nuostoliai sumažėtų virš 0,4 mln litų, dėl to šilumos pardavimo kaina atpigtų apie 2 ct/kWh. Tačiau dėl sunkios finansinės būklės pastaraisiais metais jų pakeičiama tik po 150-250 metrų per metus. 2012 metais pakeista tokių trasų 263,0 m. Dabar Šakių mieste yra 3951,5 m. poliuretanu izoliuotų šilumos trasų, o tai sudaro 62,4 % nuo bendro jų ilgio (6332 m.). Šiluminių trasų keitimą vykdome daugiausiai ūkio būdu, todėl šiems darbams sąnaudos beveik dvigubai mažesnės, negu šį darbą vykdytų rangovas.

2. Finansinių ir nefinansinių veiklos rezultatų analizė

Per ataskaitinį laikotarpį bendrovė gavo pardavimo pajamų iš pagrindinės veiklos 6106875 Lt, iš kitos veiklos – 197059 Lt, finansinės veiklos – 19511 Lt. Iš viso įmonėje gauta 6323445 Lt pajamų arba 736815 Lt daugiau negu 2011 metais. Vidutinė šiluminės energijos pardavimo kaina ataskaitiniais metais lyginant su ankstesniais padidėjo 2,26 ct/kWh, todėl vien dėl to išaugo pajamos 483741 Lt. Pelno iš tipinės veiklos 535714 Lt (2011 m. – 197692 Lt), iš kitos veiklos gauta 29237 Lt nuostolio. Iš finansinės veiklos patirta 62716 Lt nuostolių, balansinis pelnas prieš apmokestinimą - 443761 Lt , pelno mokestis 15 % - 79604 Lt. Grynasis įmonės pelnas per ataskaitinį laikotarpį sudarė 364157 Lt.

Padidėjus šiluminės energijos gamybai 1143 MWh ir dėl kitų, ne nuo bendrovės veiklos priklausančių faktorių, sąnaudos jai pagaminti lyginant su ankstesniais metais padidėjo 365981 Lt, iš jų kintamosios sąnaudos padidėjo 450451 Lt, pastoviosios sąnaudos sumažėjo 84470 Lt. Kintamųjų sąnaudų augimui pagrindinę įtaką turėjo per ataskaitinį laikotarpį padidėjusios visų pagrindinių kuro rūšių kainos: gamtinių dujų 260,07 Lt už 1000 m^3, medžio atliekų – 3,16 Lt/ktm, šiaudų – 9,32 Lt/t. Nors elektros kaina išaugo 1 ct už kilovatvalandę, tačiau dėl mažesnio elektros energijos sunaudoto kiekio kurui, sąnaudos elektros energijai sumažėjo per ataskaitinį laikotarpį 209 Lt.

Ataskaitiniu laikotarpiu toliau buvo perkama šiluma pagal sudarytą sutartį su UAB „Baisiogalos bioenergija“. Nors ataskaitiniu laikotarpiu iš šios organizacijos nupirkta šilumos 166 MWh mažiau už ankstesnius metus, tačiau dėl padidėjusios šilumos pirkimo kainos (1,06 ct/kWh), baisiogaliečiams sumokėjome 26786 Lt daugiau negu ankstesniais metais. Pirktas iš jų kuras sąnaudose šiluminei energijai pagaminti ataskaitiniu laikotarpiu sudarė 13,56% (2011 m – 14%). Dėl padidėjusios šilumos energijos gamybos , ataskaitiniu laikotarpiu gamtinių dujų buvo nupirkta 67,9 tūkst. m^3 daugiau negu 2011 metais. Dėl didesnio nupirkto gamtinių dujų kiekio ir dėl ženkliai išaugusios jų kainos (260,07 Lt/tūkst. m^3), ataskaitiniu laikotarpiu už gamtines dujas sumokėta net 1601543 Lt arba 344663 Lt daugiau negu 2011 metais.

Kadangi ataskaitiniu laikotarpiu šiluminės energijos gamyba padidėjo 1143 MWh ir pardavimas išaugo 943 MWh lyginant su ankstesniais metais, o taip išaugo ir visų kuro rūšių kainos, dėl to ataskaitiniu laikotarpiu išaugo sąnaudos šiluminei energijai pagaminti 365981 Lt, iš jų kintamosios sąnaudos padidėjo 450451 Lt, o pastoviosios sąnaudos sumažėjo 84470 Lt. Pastoviosioms sąnaudoms mažėti pagrindinę įtaką turėjo sumažėję atskaitymai nusidėvėjimui - 29908 Lt, mažiau lėšų išleista mokėtojų aptarnavimui 9513 Lt, sumažėjo

remonto sąnaudos 53849 Lt ir kt. Per ataskaitinį laikotarpį mažėjo darbo apmokėjimo išlaidos palyginus su ankstesniais metais 22946 Lt. Ženkliai išaugus degalų kainoms, per ataskaitinį laikotarpį jų sunaudojimas automobiliams padidėjo 3466 Lt, o kuro ruošimui degalų sąnaudos padidėjo tik 34 Lt. Taip pat 28362 Lt išaugo materialinės ir joms prilygstančios sąnaudos.

Viena iš didžiausių problemų, dėl kurios pastoviai jaučiamas apyvartinių lėšų trūkumas – tai gyventojų nesavalaikis atsiskaitymas už suvartotą šilumą, karštą vandenį bei šildymo ir karšto vandens sistemų priežiūrą. Blogiausia, kad ši skola kiekvienais metais auga. Jeigu 2011 m. sausio 1 d. be priskaitymo už gruodžio mėnesį gyventojų skola sudarė 487832 Lt, 2012 m. sausio 1 d. 556689 Lt, tai 2013 m. sausio 1 d. ši skola išaugo iki 645609 Lt arba padidėjo 16% lyginant su praėjusiais metais. Ypač didelį susirūpinimą kelia Gelgaudiškio miesto gyventojų skolos, kurios, vartojant tik 18,5% visos bendrovės šiluminės energijos, sudaro net 44,7% skaičiuojant nuo visų bendrovės gyventojų skolų.

Susirūpinimą kelia ir atskirų gyventojų ypač dideli įsiskolinimai, kurie ne mažėja, bet pastoviai auga, nes kai kurie vartotojai visiškai nemoka už paslaugas. Manau, kad šiuo klausimu dar trūksta teisinės reglamentacijos arba kai kurios institucijos nepakankamai vykdo esamas galimybes skolų išieškojimui. Beveik 10 metų prireikė įvairių susirašinėjimų ir žodinių pokalbių, kol Valstybinė mokesčių inspekcija perėmė Mokyklos g. 10-4 ir Mokyklos g. 14A-24 Gelgaudiškio m. mirusių savininkų turtą, kurių įsiskolinimai už mūsų suteiktas paslaugas jau siekia 20-28 tūkst. Lt. Neaišku kiek laiko dar gyvens ir nieko nemokės šilumos tiekėjui savivaldybės išnuomotame bute Mokyklos g. 14A-17 Gelgaudiškio m. gyvenanti nuomininkė, kurios 2013 m. sausio 1 d. skola jau susidarė 19636 Lt ir pastoviai didėja. Nesugebame įtikinti anstolio, kad būtų parduoti iš varžytinių butai, esantys S. Banaičio g. 6-46 (skola – 25976 Lt), Šaulių g. 24-53 (skola – 22309 Lt), Vytauto g. 17-209 (skola – 18956) Šakių mieste. Keista situacija susidarė dėl mokėjimų už teikiamas paslaugas butui, esančiam Šaulių g. 10-5A, Šakių m., kurio savininkas butą įkeitė bankui, pats išvyko į užsienį, o skola jau viršija 10 tūkst. litų. Skola kas mėnesį auga, kurios jis nemoka ir nemokės, o bankui įkeistas turtas už skolas atiteks ne šilumos tiekėjui, o bankui. Teisingumo ministerija, į kurią šiuo klausimu buvo kreiptasi net 2 kartus, tokio rebuso išspręsti nesugeba.

Nei vienas skolininkas bendrovės nėra pamirštas. Esant didesnei skolai kaip 1000 Lt, jam siunčiamas įspėjimas. Tokių įspėjimų per 2012 metus išiųsta 202. Jeigu skolininkas nemoka po įspėjimo, ruošiamos bylos išieškojimui per teismą. Per 2012 metus perduota teismui 116 bylų. Antstoliui skolų išieškojimui perduoti 74 Vykdomieji raštai. Per ataskaitinį laikotarpį 42 gyventojai kreipėsi į bendrovę dėl skolų mokėjimų atidėjimo. Tokiu atveju

sudaromas skolų mokėjimo grafikas, atsižvelgiant į skolininko mokėjimų galimybes. Jeigu skolininkas nevykdo skolų mokėjimų grafiko, jų skola išieškoma per teismą. Skolų išieškojimą organizuoja tik bendrovės specialistai, nesamdydami šiais klausimais užsiiminėjančių kitų organizacijų. Anksčiau mūsų darbuotojai ne tik patys paruošdavo teismui ieškinius, bet turėdami bendrovės vadovo įgaliojimą, atstovaudavo bendrovę ir pirmos instancijos teismo procesuose. Pakeitus Civilinio proceso kodeksą, ataskaitiniu laikotarpiu buvome priversti samdyti advokatus atstovauti bendrovę apylinkės teismuose. Tokį pakeitimą vertiname neigiamai, nes iš skolininko priteisima ne tik skola, bet ir atlyginimas advokatui, kuris kartais siekia ir tūkstantines sumas ir kurias turi sumokėti pinigų neturintis skolininkas.

3. **Aplinka ir personalo klausimai**

3.1. **Ekonominės sąlygos**

Įmonės veikla yra monopolinė, todėl jokios konkurencijos gaminant produkciją (šilumą ir karštą vandenį) ir ją realizuojant bei teikiant paslaugą (daugiabučių namų šiluminių punktų bei vidaus tinklų priežiūra ir eksploatacija) praktiškai nėra. Įmonė šilumą ir karštą vandenį parduoda tokiomis kainomis, kokią nustato savivaldybės taryba ir Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija. Teoriškai šios kainos pardavus produkciją turėtų padengti visas sąnaudas ir duoti bent minimalų pelną banko paskoloms grąžinti ir vykdyti šilumos ūkio renovaciją. Praktiškai anksčiau to nebuvo, nes nustatytos kainos ypač 2007-2008 metais nepadengė bendrovės kuro įsigijimo sąnaudų, todėl įmonė kuro pirkimui buvo priversta tuo laikotarpiu paimti 1100000 Lt trumpalaikę banko paskolą (apyvartinių lėšų papildymui), kurių grąžinimas sudarė didelius sunkumus, nes buvusi šilumos kainų nustatymo metodika ir nustatytos kainos tokių galimybių nesudarė. Ataskaitiniu laikotarpiu finansinė padėtis pasikeitė iš esmės, nes perskaičiuojant šilumos kainas kiekvieną mėnesį pagal realias kuro kainas, gautos pajamos užtikrino apyvartinių lėšų poreikį ir leido gražinti visas turėtas banko paskolas.

Apsirūpinant žaliavomis – kuru, jokių problemų bendrovė neturi: gamtinės dujos perkamos iš AB „Lietuvos dujos“, medžio atliekos – iš konkurso laimėtojos, pasiūliusios mažiausią kainą. Parduoti medžio drožles norinčiųjų yra gana daug. Pagrindinė šios žaliavos tiekėja buvo ir yra UAB „Grasta“, kuri nuolat laimėdavo skelbiamus konkursus. Tačiau viename konkurse ši bendrovė nedalyvavo, todėl nugalėtoja tapo UAB ..Bionova“, pasiūliusi tuo metu mažiausią kainą (130 Lt/ktm). Ši kaina buvo aukštesnė, negu faktiškai medžio drožlės buvo perkamos ankstesniu laikotarpiu, todėl šis kainos padidėjimas turėjo tam tikros įtakos sąnaudų šiluminei energijai pagaminti augimui. Dėl to 2011 m. spalio 3 d. buvo organizuotas naujas konkursas medžio drožlių pirkimui. Šį konkursą laimėjo UAB „Grasta“,

pasiūliusi mažiausią kainą (123 Lt/ktm be PVM su pristatymu į vietą). Tokia kaina iš šios organizacijos medžio drožlės buvo perkamos visą ataskaitinį laikotarpį. Tačiau ir ji yra dar didoka. Siekdami šiek tiek sušvelninti šią situaciją, nedideliais kiekiais nuperkame medžio drožlių ir iš kitų tiekėjų, kurie parduoda kurą mažesnėmis kainomis, negu jas parduoda konkurso laimėtojas. Pjūvenos, kurių energetinė vertė beveik tolygi medžio drožlėms, perkamos daugiau kaip 3 kartus mažesne kaina negu drožlės, pagal sudarytą sutartį su UAB „Elodena". Dėl to vidutinė medžio atliekų kaina 2012 m. buvo 89,59 Lt/ktm, kuri lyginant su 2011 metais padidėjo 3,16 Lt arba 3,6 %.

Nors Šakių rajonas žemdirbiškas kraštas, tačiau viena iš didesnių problemų tapo Gelgaudiškio katilinės aprūpinimas kuru – šiaudų rulonais arba kitaip presuotais šiaudais. Praktiškai pasiūla labai nedidelė, skelbiamuose konkursuose mažai kas dalyvauja, todėl bendrovė trūkstamą šiaudų kiekį priversta pirkti iš pavienių tiekėjų gana aukštomis kainomis. Ne visų nupirktų šiaudų kokybė atitinka jiems keliamus reikalavimus. Tenka pastebėti , kad Šakių rajono žemdirbiams mažai rūpi gauti papildomų pajamų iš šiaudų, už kurių toną mokame net po 150 litų. Dalį šiaudų mums parduoda kauniečiai , jurbarkiečiai ir kitų rajonų žemdirbiai.

Nemažų problemų bendrovė turi atsiskaitant su tiekėjais dėl to, kad vartotojai ne laiku atsiskaito su mumis. 2013 m. sausio 1 d. per vienerius metus mokėtinos skolos sudarė 1416234 Lt, o gautinos skolos per šį laikotarpį sudarė 1383796 Lt. Nors skirtumas sudaro tik 32438 Lt, tačiau dėl kai kurių gyventojų ilgai užsitęsusių skolų nemokėjimo, su tiekėjai savalaikiai atsiskaityti atsiranda nemažų problemų. Dabar esanti šilumos kaina (26-28 ct/kWh) ir buvusi vidutinė ataskaitiniame laikotarpyje šiluminės energijos pardavimo kaina (27,38 ct/kWh be PVM) sudarė galimybes sutaupyti lėšų ir grąžinti ankstesniais metais paimtas trumpalaikes banko paskolas. Per ataskaitinį laikotarpį grąžinta bankams iš viso ilgalaikių paskolų 505550 Lt, iš jų bendrovės lėšomis 250000 Lt ir savivaldybės lėšomis 255550 Lt. Be to, bendrovės lėšomis ataskaitiniame laikotarpyje apmokėtos palūkanos 77307,76 Lt. Iš viso paskolų ir palūkanų per ataskaitinį laikotarpį bendrovė sumokėjo 327307,76 Lt. Lt . Dabar lieka mokėti bankui tik palūkanas už Gelgaudiškyje atliktą investiciją.

3.2. Politinė aplinka

Lietuvos ekonominė politika šilumos ūkyje, kai gamtinės dujos iš tiekėjo perkamos aukščiausia kaina Europoje, turi didžiulę neigiamą įtaką bendrovės gaminamos

produkcijos savikainai ir jos pardavimo kainai. 2012 metais gamtinių dujų 1000 m^3. vidutiniškai kainavo 1675,90 Lt, kai 2006 m. jas įmonė pirko po 435,64 litus arba beveik 4 kartus pigiau. Tokia pagrindinės kuro žaliavos – gamtinių dujų importo politika ir šilumos kainos nustatymo buvusi metodika, kuri nesutapo su realia veiklos situacija, turėjo įtakos susidaryti sunkiai bendrovės finansinei būklei 2007-2008 metais. Tokiai finansinei būklei susidaryti pagrindinės priežastys yra ne įmonės veikloje, o šilumos kainas nustatančiose institucijose. Per 2007 ir 2008 metus sąnaudos šiluminei energijai pagaminti viršijo net 1146454 Lt (2007 m.- 453514, 2008 m.- 692940 Lt) gautas pajamas pardavus šiluminę energiją. Gerai, kad Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija pastebėjo šilumos kainos nustatymo metodikos trūkumus ir jau treti metai ji perskaičiuojama kiekvieną mėnesį, pagal faktiškai perkamo kuro kainas. Tai iš esmės pakeitė bendrovės finansinę būklę, nes dabar už parduotą šilumą ir karštą vandenį gautos pajamos padengia sąnaudas.

Energetikai tikėjosi didelių permainų šilumos ūkyje įkūrus Energetikos ministeriją. Tačiau ministru tapus A. Sekmokui, ši ministerija tapo net gi tam tikru stabdžiu pažangių technologijų šilumos ūkyje diegimui. Vietoje to, kad būtų skatinama diegti kompiuterinę šilumos punktų valdymo programą, kurį laiką net gi buvo uždraustas nuotolinis duomenų nuskaitymas, nekalbant apie nuotolinį šiluminių punktų valdymą. Net kelis kartus buvo tobulinamos Šilumos tiekimo ir vartojimo taisyklės, kurios tapo tik sunkiau suprantamos, o iš to nei vartotojas, nei tiekėjas jokios naudos negavo. Matydama, kad dėl didelių šilumos kainų nieko nedaroma, o tik šnekama, konkrečių veiksmų tobulinant Šilumos ūkio įstatymą iniciatyvos ėmėsi net gi prezidentūra. Jų pasiūlymas perduoti šilumos punktus daugiabučiuose namuose vartotojų priežiūrai (mūsų laimei miestuose, kur gyvena daugiau kaip 50000 gyventojų), jokių šilumos kainų nesumažino, bet įnešė daug nereikalingos painiavos. Dabar prezidentūra siūlo mažinti šilumos kainas keičiant jos skaičiavimo formulę. Vėl gi atrodo bus prašauta pro šalį, nes šilumos kainas pagrindinai galima sumažinti diegiant biokuru kūrenamus katilus, o šilumos suvartojimą – renovuojant daugiabučius namus. Viskas atrodo taip paprasta, bet kažkodėl aukštų politikų sluoksniuose, šis klausimas sunkiai „įkandamas“. Per 12 metų, kai bendrovė dirba savarankiškai, biokuru kūrenamų katilų statybai europinių lėšų paramos nebuvo gauta. Dėl to, kad brangios gamtinės dujos kuro sąnaudose sudaro net 63,5% visų kuro sąnaudų, šilumos kaina Šakiuose dar yra pakankamai aukšta.

3.3. Techniniai ir technologiniai veiksniai

Bendrovė pagal turimas finansines galimybes padarė viską, kas buvo įmanoma padaryti siekiant techninės pažangos: modernizuoti visi šiluminiai punktai esantys

daugiabučiuose namuose Šakiuose ir Gelgaudiškyje, net 71,4 % visų šiluminių trasų sudaro poliuretanu izoliuoti vamzdžiai, savo lėšomis pastatytas 2 MW galingumo mediena kūrenamas katilas, kuriuo Šakiuose pagaminama apie 50 % šilumos. Savivaldybės, valstybės ir bendrovės lėšomis modernizuotas Gelgaudiškio šilumos ūkis, priklausęs savivaldybės tarybai ir nuo 2002 m. sausio 1 d. perduotas bendrovei prižiūrėti ir eksploatuoti. Šios priemonės leido ženkliai sumažinti gamybos sąnaudas ir techninius nuostolius, dėl to šilumos kaina visą laiką buvo mažiausia Marijampolės apskrityje. Kaip rodo pastarųjų trejų metų ūkinė veikla, technologinė pažanga ir pagal tai nustatytos bendrovei šilumos kainos neatsižvelgiant į neadekvačiai padidėjusias perkamo kuro kainas, turėjo neigiamos įtakos bendrovės finansinei būklei. Kaip jau aukščiau minėjau, gerokai pasikeitė ekonominė-finansinė bendrovės būklė, kai ataskaitiniu laikotarpiu VKEKK leido kiekvieną mėnesį perskaičiuoti šilumos kainas, atsižvelgiant į tuo metu realiai buvusias kuro kainas.

Ilgalaikis bendrovės turtas tinkamai prižiūrimas, todėl jo būklė yra patenkinama. Tačiau moraliniu požiūriu jau seniai netinkami naudojimui savivaldybės tarybai anksčiau priklausę elektriniai katilai, sumontuoti Griškabūdžio gatvėje esančiuose 3 daugiabučiuose namuose, kurie patikėjimo teise perduoti eksploatuoti bendrovei. Jų likutinė vertė 3 litai (3 katilai). Jais tiekiama šiluma 19 butų 2012 metais bendrovei davė 26560 Lt nuostolio, o per 11 eksploatavimo metų šie nuostoliai sudaro 256141 Lt.

Moraliniu požiūriu galima laikyti susidėvėjusiais ir pagrindinėje katilinėje esančius gamtinėmis dujomis kūrenamus katilus. Nors juose pasiekiamas labai aukštas naudingos veiklos koeficijentas (NVK apie 90 %), tačiau jais pagaminta šiluma yra apie 30 % brangesnė, negu pagaminta biokuru kūrenamais katilais. Jau šiais metais šioje katilinėje planuojame pastatyti mediena kūrenamą 5 MW galingumo katilą ir visiškai kurui nenaudoti brangių gamtinių dujų.

Fiziškai baigia susidėvėti ir V. Kudirkos gatvės katilinėje 2003 metais pastatytas 2 MW biokuru kūrenamas katilas, kuriam 2010 metais buvo atliktas kapitalinis remontas, kainavęs daugiau kaip 40 tūkst. litų. Šis remontas, manome, leis katilą sėkmingai eksploatuoti dar ir kitą šildymo sezoną. Jau tapo aišku, kad bus gautos LAAIF lėšos 2491592 Lt naujo (5 MW) katilo statybai, kuris bus pastatytas Gimnazijos g. katilinėje demontavus vieną nenaudojamą dujomis kūrenamą katilą. Kartu su katilu bus pastatytas ir ekonomaizeris, kuris apie 20% padidins katilo naudingos veiklos efektyvumą. Pagal projektą bus sutvarkyta katilinės aplinka, visa teritorija aptverta padoria tvora, pačioje teritorijoje bus pastatytas biokuro sandėlis, įrengtos automobilinės svarstyklės, demontuoti esami mazuto sandėliai. Projekto finansavimas, kurio vertė be PVM sudaro apie 6,0 mln. Lt, bus vykdomas banko

skolintomis lėšomis (3,5-4,0 mln. Lt) ir kaip minėjau LAAIF suteikta finansine parama. Savivaldybės biudžeto lėšų šiai investicijai nebus prašoma. Kadangi bendrovei trūksta užstatui savo turto, būtų gerai, jeigu savivaldybė galėtų suteikti nors 0,5 mln. Lt garantą. Pastačius tokiomis sąlygomis naują katilą, šilumos vartotojai jau nuo jo eksploatacijos pradžios galės gauti pigesnę šilumą.

3.4. Ekologiniai veiksniai

Bendrovėje naudojamas kuras: gamtinės dujos, medžio atliekos, pjuvenos ir šiaudai yra palyginus ekologiškai švarūs, todėl aplinkos tarša dėl įmonės kaltės yra nedidelė. Per ataskaitinį laikotarpį už per didelį aplinkos teršimą nei bendrovė, nei atskiri jos darbuotojai nebuvo baudžiami. Ataskaitiniu laikotarpiu bendrovė sumokėjo 2153 Lt aplinkos teršimo mokesčio, kuris su ankstesniais metais sumažėjo 1011 Lt. Bendrovė aplinkos apsaugai 2012 metais papildomų lėšų neskyrė. Kūrenant katilus gamtinėmis dujomis, išskiriami teršalai CO, NOx, o kūrenant mediena ir šiaudais – CO, NOx, Kd. Išmetamų į aplinką teršalų kiekiai ir teršalų pobūdis kontroliuojami Marijampolės aplinkos apsaugos departamento.

3.5. Personalas

Vidutinis sąrašinis darbuotojų skaičius per ataskaitinį laikotarpį buvo 43. Darbuotojų skaičius išliko tas pats, kaip ir ankstesniais metais.

Darbuotojų kvalifikacijos lygis atitinka keliamus reikalavimus. Ataskaitiniu laikotarpiu darbuotojų kaita buvo palyginus nedidelė: Šakių padalinyje iš darbo atleisti 4 darbuotojai, Gelgaudiškio padalinyje – 8, Lekėčiuose – 1. Priimta į darbą Šakiuose 5 darbuotojai, Gelgaudiškyje 8 darbuotojai. Tenka pažymėti, kad Gelgaudiškyje 5 darbuotojai tais pačiais metais atleisti ir priimti į darbą dėl to, kad dirba sezoniniais darbuotojais. Vienas darbuotojas Lekėčiuose dirba sezoniniu darbuotoju, todėl jis tais pačiais metais priimamas ir atleidžiamas. Juristas buvo priimtas tam laikotarpiui, kol jam reikėjo atstovauti bendrovei teismo procese Kauno apygardos teisme.

Vadovaujančio personalo kvalifikacijos lygis ir kompetencija taip pat atitinka keliamus reikalavimus. Visi jie turi aukštąjį universitetinį arba aukštesnįjį išsilavinimą. Kompetencijos lygį apibūdina tas faktorius, kad per 12 bendrovės veiklos metų, nė vienai valandai nebuvo sustabdytas šildymas, o karšto vandens tiekimas ir „gyvatukų“ šildymas daugiausiai sutrikdavo dėl kitų faktorių, kurie dažniausiai nepriklausė nuo įmonės veiklos.

Darbuotojams socialinės garantijos teikiamos teisės aktuose nustatytų reikalavimų ribose.

4. **Metinės finansinės ataskaitos**

Visi pagrindiniai fininsiniai duomenys pateikti finansinių ataskaitų už 2012 metus rinkinyje ir jo aiškinamajame rašte.

5. **Savos akcijos**

Visos paprastosios vardinės akcijos yra materialiosios. Vienos akcijos nominali vertė 6 Lt. Visos 379945 paprastosios vardinės akcijos, kurių vertė 2279670 Lt, priklauso Šakių rajono savivaldybei. 2012 metais įstatinis kapitalas liko nepakitęs. Savų akcijų bendrovė 2012 metais neturėjo.

6. **Filialai ir atstovybės**

Bendrovė filialų neturi, tačiau pirminė apskaita ir ekonominė analizė atliekama pagal atskirus padalinius, todėl galima nesunkiai padaryti pakankamai aiškias išvadas apie šių padalinių veiklą. Pirminė apskaita ir ekonominė analizė vedama pagal šiuos padalinius: Šakių, Gelgaudiškio, Lekėčių (1 gyvenamas namas Lekėčiuose ir 1 Šakių m., Kęstučio g. 21) bei Griškabūdžio g. Šakių m. (3 namai).

Daugiausiai šilumos pagaminama Šakių padalinyje. Per ataskaitinį laikotarpį čia pagaminta 221269 MWh šilumos arba 83,1 % visos bendrovėje pagamintos šilumos. Į šį šilumos kiekį įeina ir pirkta šiluma iš UAB „Baisiogalos bioenergija“ (4681 MWh). Nuo šio padalinio veiklos priklauso ir visos bendrovės ekonominė – finansinė būklė. Todėl šiam padaliniui skiriame daugiausia dėmesio ir lėšų esamoms technologijoms modernizuoti.

Dėl šildymo sezono metu šaltesnės oro lauko temperatūros per ataskaitinį laikotarpį šiame padalinyje pagaminta šiluminės energijos daugiau 861 MWh už ankstesnius metus. Dėl padidėjusios šilumos gamybos ir dėl išaugusių visų kuro rūšių ir elektros energijos kainų augimo, sąnaudos šiluminei energijai pagaminti lyginant su 2011 metais padidėjo 299868 Lt, iš jų kintamosios – 378898 Lt, o pastoviosios sąnaudos sumažėjo - 79030 Lt. Šiame padalinyje gauta pajamų už šiluminę energiją per metus 4756232 arba daugiau negu ankstesniais metais 572807 Lt. Pajamos labiausiai padidėjo dėl parduoto didesnio šilumos kiekio (861 MWh), ir padidėjusios pardavimo kainos, kuri šiame padalinyje buvo 2,29 ct didesnė negu 2011 metais.

Antras pagal pagamintos ir realizuotos šilumos kiekį yra Gelgaudiškio padalinys. Čia ataskaitiniu laikotarpiu pagaminta 3948 MWh ir realizuota 3645 MWh šilumos. Techniniai šilumos nuostoliai tesudarė 6,9 %, esant beveik 2 km. šiluminių trasų.

Nors techniniai šilumos nuostoliai ataskaitiniu laikotarpiu čia išaugo 0,7%, bet ir toliau šis rodiklis yra vienas iš geriausių respublikoje.

Kaip žinoma, šiame padalinyje 2007-2008 m. atlikta viso šilumos ūkio modernizacija, kurios dėka ataskaitiniu laikotarpiu čia buvo dirbama rentabiliai. Sąnaudos šiluminei energijai parduoti lyginant su ankstesniais metais padidėjo tik 0,41 ct/kWh, o padidėjus 1 kWh pardavimo kainai 2,11 ct, šiame padalinyje gauta pelno iš realizacijos 356459 Lt, kuris leidžia bendrovei mokėti bankui palūkanas už gautą paskolą šilumos ūkio modernizacijai, vykdyti remonto ir kitus darbus.

Nors Lekėčiuose ir Kęstučio g, Šakių m. esantys daugiabučiai namai šildomi labai brangiomis gamtinėmis dujomis, tačiau dėl labai mažų jų aptarnavimo sąnaudų ir techninių nuostolių nebuvimo (nėra šiluminių trasų), pardavus šiluminę energiją vartotojams, gautas pelnas iš realizacijos sudarė 10062 Lt. Šiam pelnui gauti pagrindinę įtaką turėjo 2011 m. pastatyto gyvenamojo namo (Kęstučio 21, Šakių m.) palyginus mažas šilumos suvartojimas, kuris yra apie 1,5- 2 kartus mažesnis negu vidutiniškai mūsų aptarnaujamame šilumos ūkyje.

Visiška priešingybė yra Griškabūdžio g. 3 daugiabučių namų šildymas, kuris patikėjimo teise savivaldybės tarybos sprendimu buvo perduotas bendrovei vykdyti jo priežiūrą ir eksploataciją. Čia šiluma gaminama elektriniais katilais. Viena kilovatvalandė šilumos 2012 metais kainavo 41,07 ct, iš jų kuro sąnaudos – 40,55 ct, o parduota 1 kWh po 27,35 centus. Dėl to 19 butų šildymas per metus atnešė 26560 Lt nuostolį. Apie šio padalinio veiklą labai daug kartų rašyta ir sakyta, visiems žinomos nuostolingos veiklos priežastys, todėl šiame pranešime susilaikysiu nuo bet kokių komentarų.

7. Svarbūs įvykiai

Ataskaitiniame laikotarpyje vienu iš svarbesnių įvykių įvardinčiau Lietuvos Prezidentės, Seimo ir Vyriausybės parodytą rūpestį mažinant šilumos vartojimą ir šilumos kainą šilumos vartotojams. Buvo pakeistas Šilumos ūkio įstatymas, priimti kiti su šia veikla reikšmingi normatyviniai aktai. Tačiau svarbiausiu įvykiu įvardinčiau tai, kad Seimo Aplinkos apsaugos komiteto pirmininkas Jonas Šimėnas dėjo daug pastangų, kad mažų miestų katilinėse būtų daugiau statoma nedidelių, iki 5 MW galingumo katilų, kūrenamų biokuru, teikiant 50% valstybės paramą. To dar nebuvo per visus Lietuvos nepriklausomybės metus.

8. Veiklos planai ir prognozės

Bendrovė ir toliau numato vykdyti tą pačią veiklą – gaminti ir parduoti šilumą bei karštą vandenį, vykdyti šiluminių punktų daugiabučiuose namuose priežiūrą ir eksploataciją. Šios veiklos plėtojimui sąlygų beveik nėra, todėl visas dėmesys bus skiriamas vykdomos veiklos tobulinimui siekiant jos efektyvumo. Kaip minėjau, jau šiais metais bus modernizuotas Šakių padalinio šilumos ūkis, siekiant ne tik mažinti gamtinių dujų naudojimą, bet jų ir visiškai nenaudoti.

Dabar Šakių miestui šiluma tiekiama iš dviejų katilinių. Tai gerai šilumos ir karšto vandens tiekimo patikimumo atžvilgiu, bet toks tiekimas mažina efektyvumą. Todėl ateityje teks koncentruoti šilumos gamybą vienoje, Gimnazijos g. esančioje katilinėje. Čia be šiais metais pastatyto 5 MW katilo, netolimoje ateityje bus pastatytas ir 2 MW biokuru kūrenamas katilas. V. Kudirkos g. katilinės patalpas, esančias pačiame miesto centre, bus galima panaudoti kitai veiklai (pagalbiniams verslams).

Reikėtų Šakių mieste spartinti šiluminių trasų renovaciją. Siekiant nors per artimiausią dešimtmetį pakeisti visas šilumines trąsas poliuretanu izoliuotais vamzdžiais, kasmet reikia jų pakeisti ne mažiau kaip po 300 metrų. Tam reikia investuoti kasmet apie 75-100 tūkst. litų.

Šakių šilumos ūkis neblogai sutvarkytas ir pakankamai tobulai ir efektyviai valdomas. Buvusi kurį laiką labai sunki bendrovės finansinė būklė neleido sparčiau diegti pažangias technologijas gamyboje, pigiau gaminti ir parduoti vartotojams šilumą. Per ataskaitinį laikotarpį iš esmės pasikeitusi padėtis šiuo klausimu leidžia daryti optimistines prognozes, kad artimiausiais metais pastatę biokuru kūrenamus katilus, sugebėsime išlaikyti stabilią finansinę būklę ir tiekti vartotojams žymiai pigesnę šilumą.

9. Tyrimų ir plėtros veikla

Bendrovėje atliekamas tik vandens tyrimas, kuriuo papildomas termofikatas šiluminėse trasose. Šis darbas vykdomas labai kruopščiai ir atsakingai, dėl to, šiluminiai vamzdynai, kurių amžius jau siekia 30-50 metų, dar pakankamai patikimai tarnauja. Nors atliekami šiluminių trasų ir šiluminių punktų bei vidaus tinklų bandymai nėra tyrimai, tačiau tai labai svarbus ir atsakingas darbas, kurį kasmet kruopščiai atlieka bendrovės šilumos tinklų eksploatavimo tarnyba. Ne šildymo sezono metu atlikus bandymus, kurių metu išryškėja gedimai lauko ar vidaus tinkluose, iki šildymo sezono pradžios sutvarkomi, dėl to šilumos tiekimo metu didesnių gedimų nepasitaiko

Vykdant Gelgaudiškio šilumos ūkio modernizaciją, prie šilumos centralizuoto tiekimo buvo prijungta Gelgaudiškio vidurinė ir specialioji mokyklos bei seniūnija. 2010 metais prie centralizuoto šildymo buvo prijungti dar 3 specialiosios mokyklos objektai. Nors seniūnijos patalpose įrengtas naujas modernizuotas šiluminis punktas, seniūnija iš Šilumos tinklų šilumos ir toliau neperka, nors buvo pažadėta, kad tikrai pirks.

Kadangi Šakiuose naujų pastatų daugiau nestatoma, todėl nėra kur savo veiklą plėsti. Svarbiausia pasiekti, kad turimas turtas būtų laiku modernizuotas ir šilumos vartotojams nedidėtų šilumos kaina, kuri iki šiol priklausė nuo gamtinių dujų kainos. Tikimės, kad pastačius Šakiuose biokuru kūrenamą katilą ir atpiginus šilumos kainą 2-3 ct/kWh, vėliau gal ir daugiau, turėtų jungtis prie mūsų tie šilumos vartotojai, kurie dabar kurui naudoja gamtines dujas.

10. **Finansinės priemonės**

Visa informacija šiuo klausimu pateikta finansinės atskaitomybės aiškinamojo rašto pastabose.

Generalinis direktorius Laimutis Kasparavičius